

A STATIKUS ÉS GEOTECHNIKUS MÉRNÖKÖK EGYMÁSRA UTALTSÁGA EGY SZEGEDI PÉLDÁN KERESZTÜL

Wolf Ákos

Miért fontos a geotechnikus és statikus mérnök együttműködése?

Milyen esetben kap nagy hangsúlyt a két szakterület kooperációja?

Miért aktuális ez a téma?

Milyen problémák merültek fel korábban?

Esettanulmányok:

Királyegyháza, cementgyár - klinkersiló

Szeged belváros - bevásárló központ

Példa - Királyegyháza

3

Főbb méretek

- Magasság: $H = 55 \text{ m}$
- Átmérő $D_k = 45 \text{ m}$
- Alap átmérő $D_a = 60 \text{ m}$

Terhelés

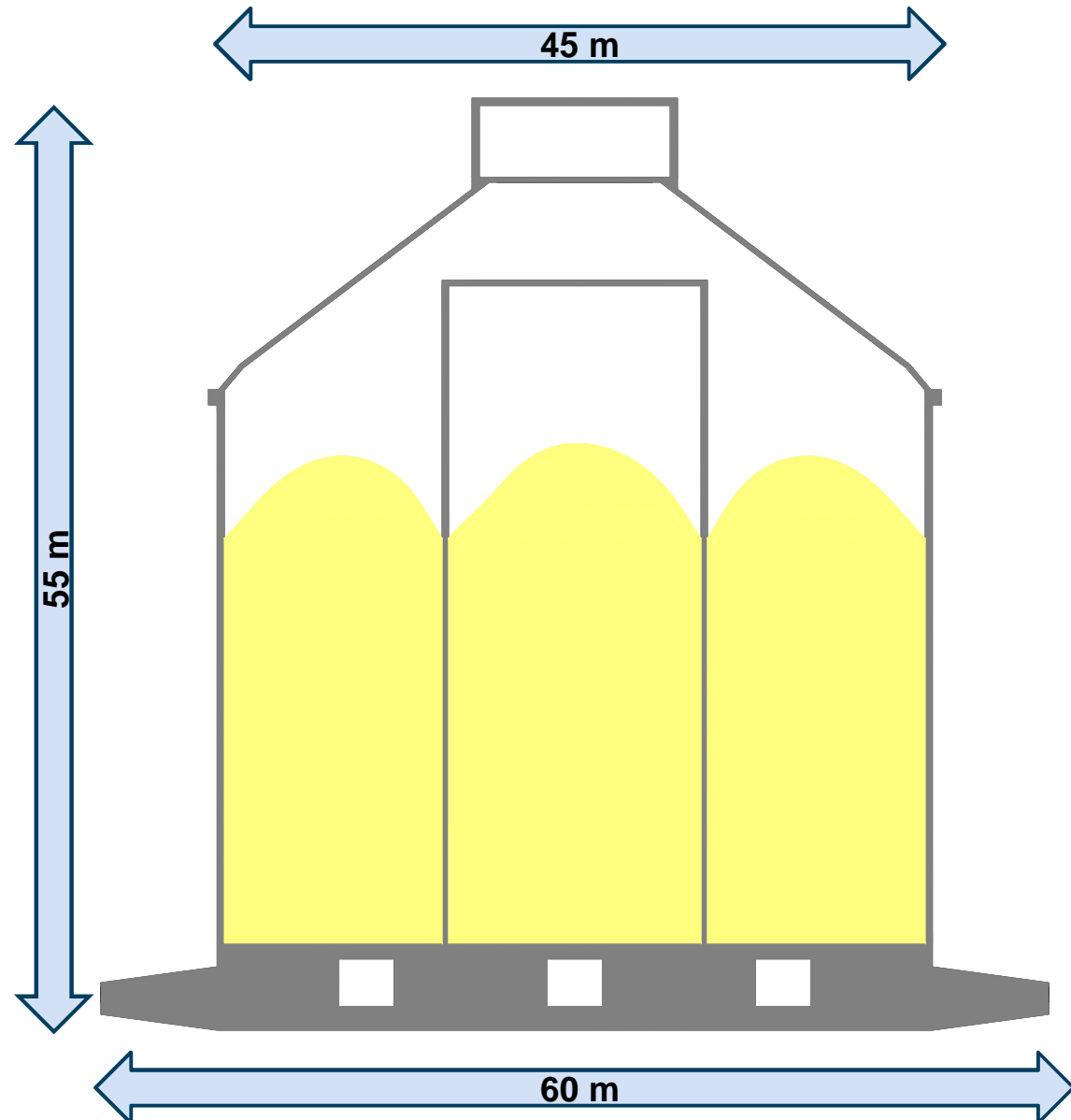
- Önsúly: $G = 360.000 \text{ kN}$
- Klinker súlya: $G_k = 600.000 \text{ kN}$
- Maximális tároló kapacitás :
 $G_{\max} = 900.000 \text{ kN}$

Ciklikus üzemelés

- Feltöltés: néhány hónap
- Leállítás – ürítés (cementgyártás)

Talajadatok

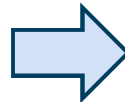
- Nagy vastagságú kötött rétegek

Példa - Királyegyháza

4

Nincs szigorú süllyedési korlát

Síkalapozás

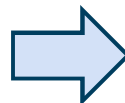

Süllyedésanalízis

Önsúly → 15 – 20 cm

Hasznos teher → 30 – 40 cm

Agyag talajkörnyezet

Időben elhúzódó mozgások

**Geotechnikus
mérnök
gondolkodás**

Konszolidáció gyorsítás

*Kooperáció:
statikus,
technológus*

*Csatlakozó
szerkezetek*

*Konszolidáció
gyorsítás
elhagyása*

Példa - Szeged

5

Bevásárló központ – Szeged

Főbb paraméterek

- *Pince + földszint + 2 emelet*
- *Pince padló sík: -5,05 m*
- *Alapterület: 22.500 m²*
- *Raszter: 8,25 x 10,0 m*
- *Lemезalapozás (p=90-100 kPa)*
- *Alapsík: -6,55 m*
- *Munkatér-határolás: egy sorban hátrahorgonyzott résfal*

Geotechnikai előkészítés

- *5 (+3) db dokumentáció*
- *Beruházó alvállalkozója: német cég*

Példa - Szeged

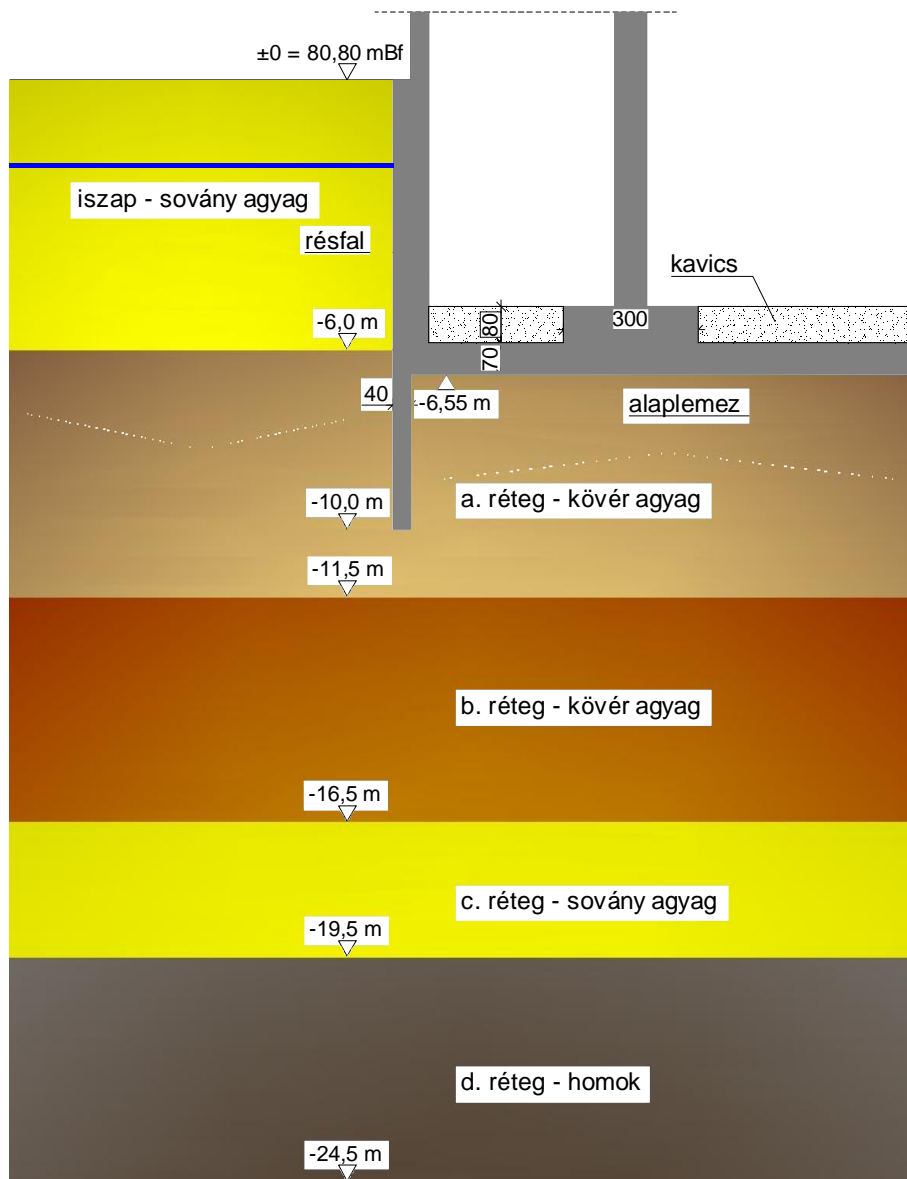
6

Talajadottságok

mélység [m]	talajtípus	jel
0,0 - 1,6	feltöltés	0
1,6 - 5,8	puha agyagos iszap;	I
1,6 - 5,8	kemény iszap	II
5,8 - 17	puha-gyúrható hom., isz. agyag	III (a, b)
17 - 19	puha hom., isz. agyag	V (c)
19 - 25	tömör homok	IV (d)
25 - 33	kemény hom., isz. agyag	III
33 -	puha homokos, iszapos agyag	V

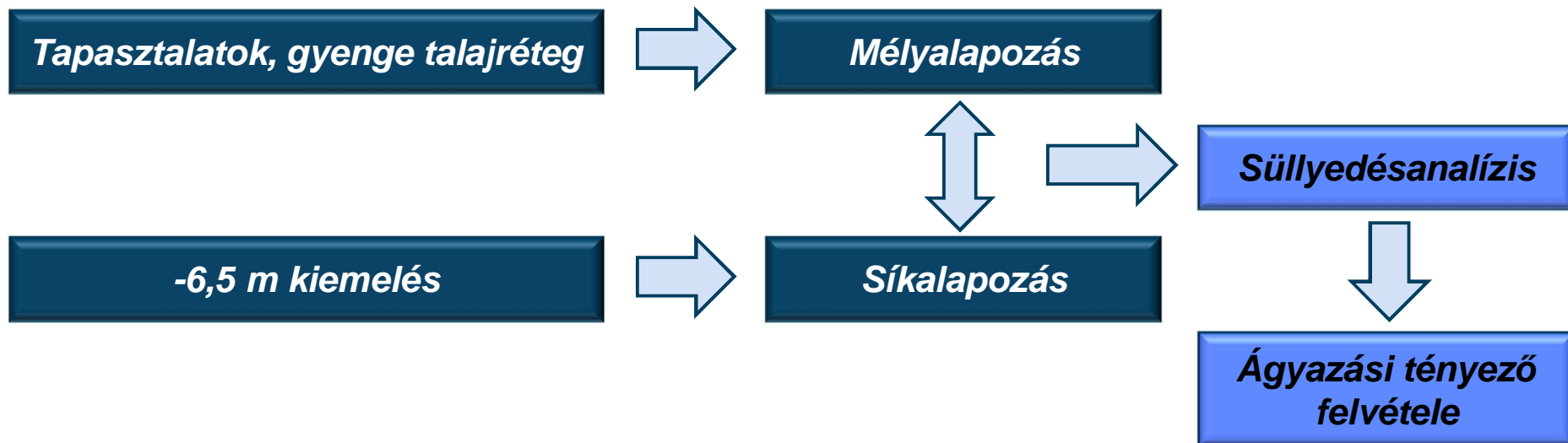
jel	5. dokumentum		
	φ [°]	c [kPa]	E_s [MPa]
0	-	-	-
I	22,5	5	5
II	27	15	5 - 10
III	1,8	64,8 - 85,6	4 - 10
IV	35	0 - 5	60 - 80
V	1,5	20,4	4

φ belső súrl. szög; c kohézió; E_s össz. modulus

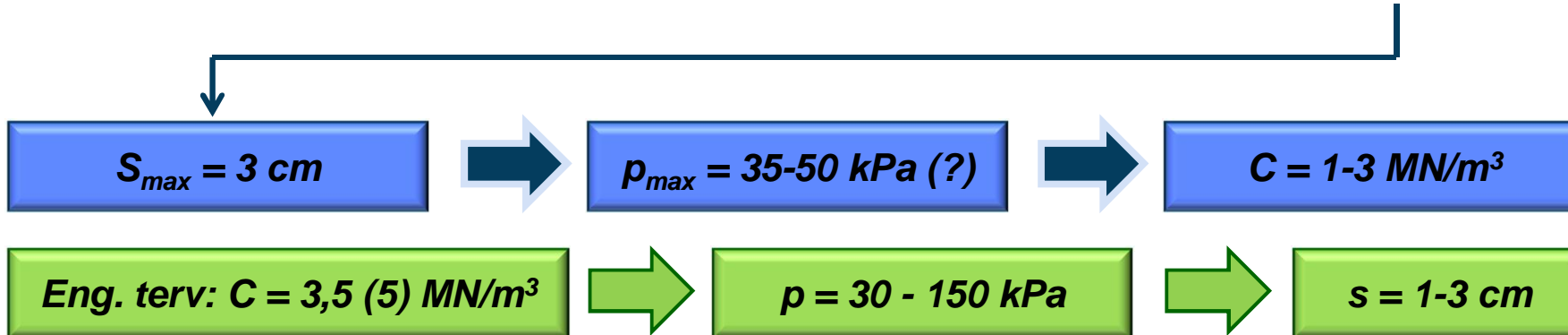

Példa - Szeged

7

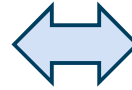
Dokumentum száma	1-3.	4.	5.
Süllyedésanalízis	nincs	van	van
Kiindulási alap	-	egyenletes terhelés	egyenletes terhelés

Példa - Szeged

8

Síkalapozásnak van létjogosultsága

Süllyedésanalízis hiányzik

Együttműködés hiánya

Korábbi (rossz) gyakorlat

Geotechnikai szakvélemény:

- *beruházás kezdeti szakaszában*
- *elegendő alapadat nélkül*
- *több alternatív javaslat*

Közreműködés hiánya:

- *beruházói költség minimalizálás*
- *tartószerkezeti tervezők érzik a geotechnikai probléma súlyát*
- *geotechnikai szakvélemény nem hangsúlyozza eléggé a problémát*

*Talaj viselkedésének figyelmen kívül hagyása
Esetlegesen gazdaságtalan, túlméretezett szerkezet
Tervezői felelősség*

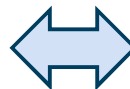
Példa - Szeged

9

Alaplemez méretezés

Iteráció

Geotechnikai tervező:
süllyedésanalízis

Tartószerkezeti tervező:
alaplemez modellezés

2 db kiegészítő feltárás

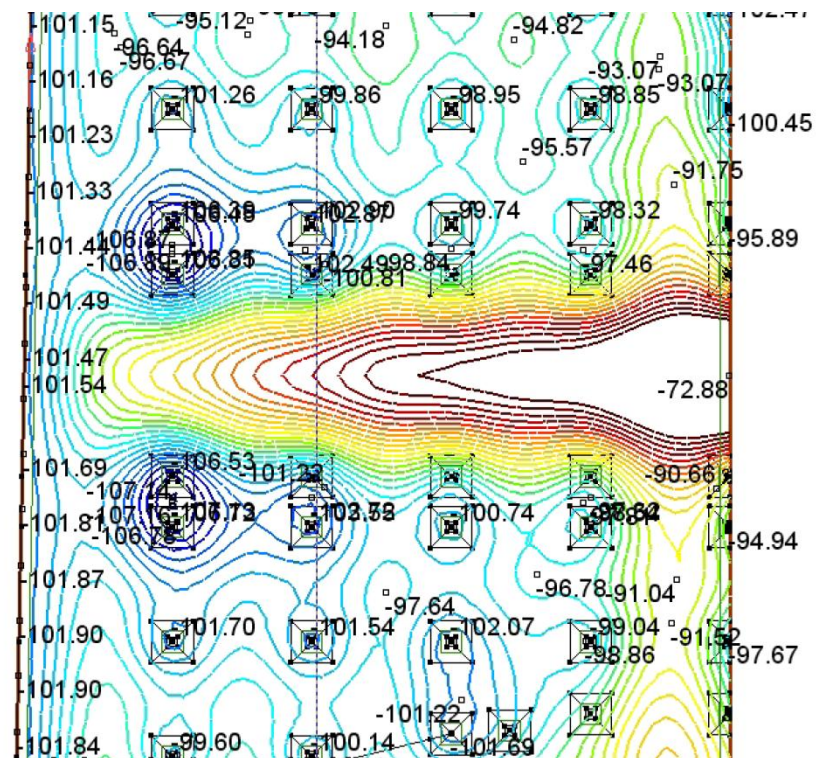
Talajparaméterek pontosítása

Előzetes süllyedésszámítás

$C = 1,5 \text{ MN/m}^3$

Példa - Szeged

10

Süllyedésanalízis

Talpfeszültség eloszlás

Mélység szerinti feszültségeloszlás
(Steinbrenner)

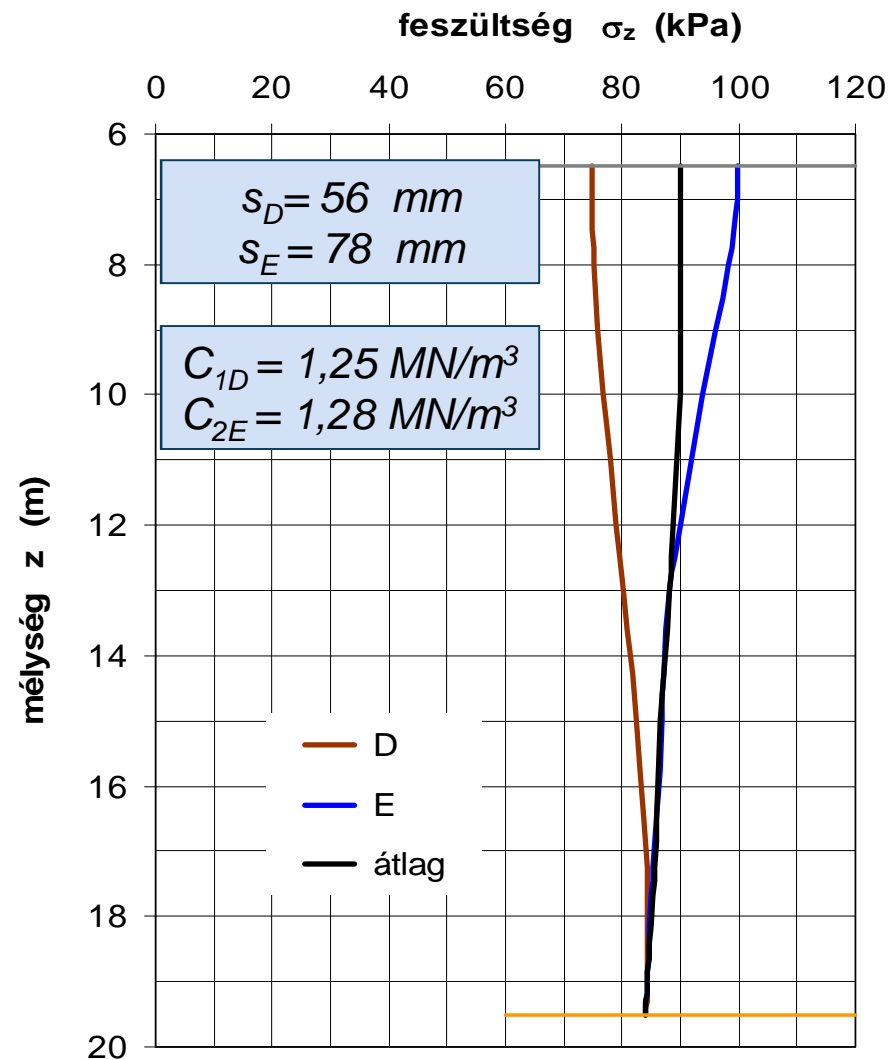

Süllyedés meghatározása:

$$s = \sum_i \frac{\Delta\sigma_{zi}}{E_{si}} \cdot h_i$$

Ágyazási tényező: $C = p/s$

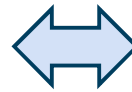

Példa - Szeged

11

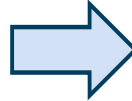
Süllyedésanalízis eredménye

Átlagos süllyedés: $s_{\text{átl}} = 8 \text{ cm}$

Ágyazási tényező: $C \approx 1,2 \text{ MN/m}^3$
Résfal mellett (5 m): $C = 2,0 \text{ MN/m}^3$

Gyors kivitelezés

Kisebb süllyedés ($s_{\text{átl}} = 6 \text{ cm}$)

Statikus tervezővel egyeztetve

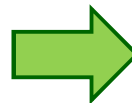

Ágyazási tényező: $C = 1,5 - 2,5 \text{ MN/m}^3$

Kritikus feladat (talaj-szerkezet kölcsönhatása)

Statikus és geotechnikus
együttlőgozása

Legideálisabb műszaki megoldás
Valóságot követő modell

Új szemlélet

12

Eurocode (MSZ EN) szabványsorozat

Tervezésben részt vevők feladatainak szabályozása

~~*Geotechnikai tervezési szabvány*~~

Talajvizsgálati jelentés

Geotechnikai tervezési beszámoló

*Időben elkülöníthető
Tervezői felelősség*

*Dokumentációk részletezettsége
Talaj-szerkezet kölcsönhatás szerepe
Tervezési feladatok megosztása*

*Geotechnikai kategória
(besorolás: TT és GT együtt)*

Tagozati lépések

Geotechnikai tagozat

A geotechnikai tevékenység szabályai az Eurocode-ok szerinti tervezésben

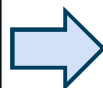
Tartószerkezeti tagozat

Geotechnikai tagozat

Geotechnikai-tartószerkezeti egyeztető adatlap és útmutató

Tartószerkezeti tervező
alapadat szolgáltatás
talajvizsgálathoz
TT

Talajvizsgálati jelentés,
geotechnikai tervezési
beszámoló
GT

Tervezés
TT és/vagy GT

Tartószerkezeti tagozat

Geotechnikai tagozat

Példatár: alapozás tervezés az MSZ EN 1997 szerint (TVJ+GTB+terv)

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Ráckeve, 2011. október 25.